

Region Kalmar län

Basgranskning 2024

Kollektivtrafiknämnden

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning.....	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor	4
1.3. Genomförande och avgränsning	5
1.4. Revisionskriterier	5
2. Granskningsresultat	7
2.1. Organisation.....	7
2.2. Mål, verksamhetsresultat och uppföljning.....	7
2.3. Ekonomistyrning och ekonomisk uppföljning	11
2.4. Intern kontroll och riskanalys	13
2.5. Beslutsunderlag och protokoll.....	14
2.6. Tidigare rekommendationer.....	14
3. Slutsats	16
4. Källförteckning.....	18
5. Revisionskriterium	19
Bilaga 1. Uppföljnings- och bokslutsprocess.....	23

Sammanfattning

På uppdrag av regionrevisionen i Region Kalmar län har EY genomfört en basgranskning av regionens styrelse, nämnder, beredningar, förbund, bolag och stiftelser. Denna rapport avser basgranskning av kollektivtrafiknämnden verksamhetsåret 2024.

Det övergripande syftet med basgranskningen har varit att bidra till en stabil grund i ansvarsprövningen och utgöra en del i revisionens årliga bedömning om verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om verksamheten har en tillräcklig intern kontroll.

Vår sammanfattande bedömning är att kollektivtrafiknämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt samt haft en tillräcklig intern kontroll. Vidare bedömer vi att nämnden inte fullt ut har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på våra bedömningar för basgranskningens delfrågor. I nedanstående tabell illustreras huruvida revisionsfrågorna bedöms vara helt, delvis eller ej uppfyllda enligt trafikljusmodellen. En närmare beskrivning av bedömningarna finns att läsa i de olika avsnitten som behandlar revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	
Har revisionsobjektet fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter?	
Har revisionsobjektet tolkat mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?	
Har revisionsobjektet en styrning och uppföljning mot mål och beslut?	
Har revisionsobjektet en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslutar man om åtgärder vid avvikelser?	
Är revisionsobjektets verksamhetsresultat förenligt med fullmäktiges, stiftarens eller ägarens mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra relevanta föreskrifter?	
Har revisionsobjektet en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?	
Har revisionsobjektet genomfört sina uppdrag med tillgängliga resurser?	
Har revisionsobjektet gjort en egen riskanalys samt en internkontrollplan vilka syftar till att hantera prioriterade risker?	
Har revisionsobjektet ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi?	
Har revisionsobjektet tydliga beslutsunderlag och protokoll?	
Hur har revisionsobjektet hanterat tidigare och ej åtgärdade rekommendationer som har getts i samband med de senaste årens basgranskning?	¹

¹ Se avsnitt 2.6.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kollektivtrafiknämnden att:

- ▶ Fortsätta arbetet med ekonomiska åtgärder i syfte att nå ekonomi i balans.
- ▶ Ta del av en bruttorisklista som redogör för ett bredare spektrum av de risker som finns i nämndens uppdrag och ansvar.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Regionfullmäktige har gett regionrevisorerna i uppdrag att ta fram underlag till den årliga ansvarsprövningen. Det görs i den så kallade årliga granskningen som i sin tur består av grundläggande granskning, fördjupade granskningar och granskning av delårsrapport och årsredovisning.

I kommunallag (2017:725) 12 kap. 1 § framgår att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed. Det görs i den årliga granskningen som i sin tur består av grundläggande granskning, fördjupade granskningar och granskning av delårsrapport och årsredovisning.

Den grundläggande granskningen sker löpande över året av såväl revisorerna som anställda sakkunniga och består bland annat av revisionsdialoger och dokumentgranskning. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär löpande medan denna basgranskning är en insats som är tidsbegränsad och ett komplement till den övriga granskningen. Den grundläggande granskningen ska innehålla granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll.

Enligt *God revisionssed* i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen innehålla granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll. Den grundläggande granskningen innebär bland annat frågor avseende hur styrelse och nämnder har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och om de brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler i verksamheten.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet har varit att genomföra en basgranskning av regionens styrelse, nämnder, bolag och stiftelser. Detta för att tillsammans med den övriga och systematiska grundläggande granskning bidra till en stabil grund i ansvarsprövningen. Granskningen är en del av den årliga granskningen av regionen som görs av revisionen och kommer att ingå som en del i bedömningen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och har en tillräcklig intern kontroll.

Granskningens övergripande revisionsfråga som har besvarats är:

- ▶ Har revisionsobjekten bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och har den interna kontrollen varit tillräcklig?

Därtill har följande delfrågor besvarats:

- ▶ Är revisionsobjektets verksamhetsresultat förenligt med fullmäktiges, stiftarens eller ägarens mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra relevanta föreskrifter?

- ▶ Har revisionsobjektet genomfört sina uppdrag med tillgängliga resurser?
- ▶ Har revisionsobjektet en styrning och uppföljning mot mål och beslut?
- ▶ Har revisionsobjektet tolkat mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?
- ▶ Har revisionsobjektet fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter?
- ▶ Har revisionsobjektet gjort en egen riskanalys samt en internkontrollplan vilka syftar till att hantera prioriterade risker?
- ▶ Har revisionsobjektet en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslutar man om åtgärder vid avvikelser?
- ▶ Har revisionsobjektet en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?
- ▶ Har revisionsobjektet ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi? Detta för att säkerställa att verksamhetens uppdrag och mål uppnås samt att lagar, föreskrifter m.m. följs.
- ▶ Har revisionsobjektet tydliga beslutsunderlag och protokoll?
- ▶ Hur har revisionsobjektet hanterat tidigare och ej åtgärdade rekommendationer som har getts i samband med de senaste årens basgranskning?

1.3. Genomförande och avgränsning

Denna granskning avser den grundläggande granskningen för 2024. I denna rapport presenteras granskningen för kollektivtrafiknämnden. Motsvarande rapporter har lämnats för respektive revisionsobjekt som ingår i basgranskningen för 2024.

Granskningen har genomförts under perioden december 2024 – mars 2025. Den valda metoden för granskningen har varit dokumentstudier och intervjuer. Dokumentstudierna har bland annat omfattat för regionen centrala styrdokument. Granskarna har även tagit del av handlingar och protokoll för aktuellt revisionsobjekt. Intervjuer har genomförts med nämndens presidium samt tjänstepersoner som bistår nämnden i deras uppdrag. Se avsnitt 4 för källförteckning över analyserad dokumentation och intervjupersoner.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunderna som har använts i granskningen. Utöver vad som framgår av God revisionssed i kommunal verksamhet 2022² utgår granskningens bedömningar ifrån följande revisionskriterier:

- ▶ Kommunallag (2017:725)
- ▶ Regionplan Region Kalmar län, 2024–2026
- ▶ Riktlinje för målstyrning i Region Kalmar län, 2020

² God Revisionssed i kommunal verksamhet, Sverige kommuner och regioner, 2022.

- ▶ Riktlinje intern kontroll, 2023
- ▶ Reglemente för kollektivtrafiknämnden 2023-2026

För att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 5.

2. Granskningsresultat

I detta avsnitt besvaras samtliga revisionsfrågor och i anslutning till varje delområde framgår iakttagelser och bedömningar.

2.1. Organisation

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för strategiska frågor och driften av kollektivtrafiken. Nämnden utgör regional kollektivtrafikmyndighet och beslutar om allmän trafikplikt. Därtill ska nämnden fastställa förslag till långsiktig målbild för kollektivtrafiken samt behandla förslag till trafikförsörjningsprogram inför beslut i regionfullmäktige. Nämnden ansvarar för beredning, förankring och samverkan av strategier och planer med länets kommuner.

Kollektivtrafiknämndens reglemente fastställdes av regionfullmäktige september 2022 och gäller för mandatperioden 2023–2026. Av reglementet framgår nämndens ansvarsområde och uppgifter. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och anvisningar. Kollektivtrafiknämnden utgörs av sju ledamöter och tre ersättare och sammanträder sju gånger per år.

Av delegationsordningen beslutad av kollektivtrafiknämnden 2019, senast reviderad november 2024, framgår grunderna för delegering av beslut och rätt att underteckna handlingar. Delegationsordningen beskriver vilken funktion som är delegat och i vilka ärenden som delegationsrätten får vidaredelegeras. Den senaste revideringen av delegationsordningen inkluderar en ny sektion gällande gallring av allmänna handlingar där arkivstrateg och arkivarie är delegat.

Under nämnden finns förvaltningen Kalmar Länstrafik som har övergripande ansvar för länstrafikens linjetrafik, Öresundståg, Krösatåg, serviceresor och upphandlingen av skärgårdstrafiken i länet. Intervjuade uppger att de upplever en tydlighet i nämndens ansvarsområden och uppgifter.

Bedömning

Det är vår bedömning att kollektivtrafiknämnden har fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter. Bedömningen görs mot bakgrund av att det finns en fastställd delegationsordning och att ansvar och befogenheter framgår av reglemente.

2.2. Mål, verksamhetsresultat och uppföljning

Enligt regionplan 2024–2026 är strategiplan 2050, trafikförsörjningsprogrammet 2021–2029, den regionala utvecklingsstrategin samt positionspapper för kollektivtrafiken för södra Sverige styrande och fungerar som målbilder för nämnden. Intervjuade uppger att de upplever tydlig koppling mellan regionplanen och övriga styrdokument. Målmålen som är formulerade i trafikförsörjningsprogrammet finns till viss del även i regionplanen som sedan i sin tur bryts ner till mål i nämndens verksamhetsplan.

Under året har det pågått ett arbete med att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2025–2033. Det nya trafikförsörjnings-programmet för Kalmar län 2025–2033 beslutades av regionfullmäktige i februari 2025.

Verksamhetsplan

Regionens nämnder ska årligen upprätta en verksamhetsplan. I protokoll från januari 2024 framgår att nämnden har godkänt verksamhetsplanen för 2024. Av planen framgår nämndens vision att Kalmar Länstrafik ska bli Sveriges mest uppskattade kollektivtrafik.

Av regionplan för 2024–2026 framgår att regionfullmäktiges övergripande mål ska brytas ner i verksamhetsmål och aktiviteter som verksamheten ska uppnå under året. Riktlinje för målstyrning beskriver att verksamhetsmål, som utgörs av mål och mått med målvärden, och aktiviteter ska processas fram inom fyra målområden³.

Kollektivtrafiknämndens verksamhetsplan för 2024 innehåller nämndens mål med tillhörande mått med målvärden och aktiviteter utifrån fyra perspektiv: Invånare och kund (nöjda invånare och samarbetspartners), verksamhet (hållbar utveckling i hela länet), medarbetare (en av Sveriges bästa arbetsplatser) samt ekonomi (god ekonomisk hushållning). Totalt innehåller planen 7 delmål, 18 mått, 16 målvärden och 34 aktiviteter, se tabell nedan.

Perspektiv	Målområde	Nämndens delmål	Mått	Målvärden	Aktiviteter
Invånare och kund	Nöjda invånare och samarbetspartners	Nöjda invånare, kunder och samarbetspartners	2	2	5
Verksamhet	Hållbar utveckling i hela länet	Hållbar utveckling - allmän kollektivtrafik	2	2	6
		Hållbar utveckling - särskilda persontransporter	2	2	5
		Hållbar utveckling - klimat och miljö	3	3	3
		Effektiva processer	2	2	5

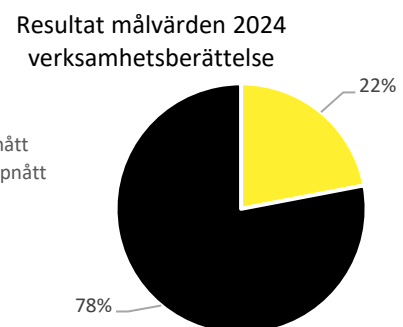
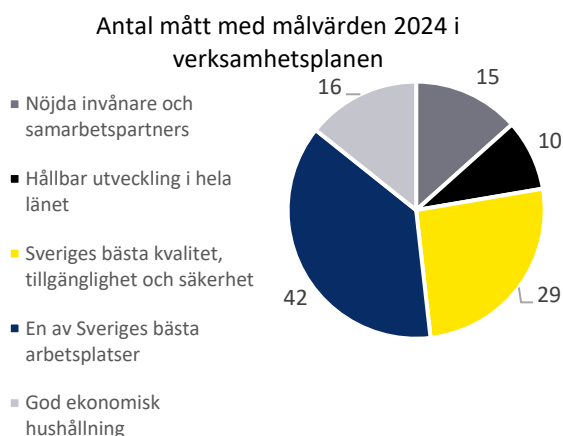
³ Av regionplan 2024–2025 framgår att målet *Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet* avser hälso- och sjukvård samt hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser, därav är inte alla nämnder/styrelser berörda av detta mål.

Perspektiv	Målområde	Nämndens delmål	Mått	Målvärden	Aktiviteter
Medarbetare	En av Sveriges bästa arbetsplatser	Attraktiv, utvecklande och hälsosam arbetsplats	4	2	5
Ekonomi	God ekonomisk hushållning	Hållbar utveckling - ekonomi	3	3	5

Verksamhetsberättelser

Enligt direktiv från regionfullmäktige ska verksamhetsplanen följas upp genom tre verksamhetsberättelser under året (tertiäl 1 och 2 samt för helåret). Verksamhetsplanens mål, mått med målvärden och aktiviteter ska följas upp i verksamhetsberättelserna. Av protokoll framgår att nämnden har godkänt verksamhetsberättelsen för terciäl 1 och terciäl 2 i maj respektive i oktober 2024. I verksamhetsberättelse för terciäl 2 framgår utfallet för 13 av 16 målvärden samt status för samtliga aktiviteter. Målvärden som inte har följts upp förklaras med att statistik mäts en gång per år eller vartannat år och inte har funnits tillgängligt vid dessa tillfällen.

Verksamhetsberättelse för helåret 2024 godkändes av nämnden i februari 2025. I verksamhetsberättelsen redovisas resultatet för samtliga målvärden och aktiviteter. I verksamhetsberättelsen för helåret har två ytterligare målvärden lagts till under målområdet en av Sveriges bästa arbetsplatser därav blir det totalt 18 målvärden för helåret jämfört med tidigare noterade 16 från verksamhetsplanen. Under 2024 uppfylldes 4 av 18 (22 procent) målvärden och 22 av 34 (65 procent) aktiviteter avslutades, samtliga aktiviteter som inte genomfördes har status pågående.

Flera av nämndens mål i verksamhetsplanen är mål ursprungligen satta i trafikförsörjningsprogrammet, vilket innebär att målen är satta för att uppnås först 2029. Målformuleringarna och målvärdena från trafikförsörjningsprogrammet omformuleras eller justeras inte för att avse ett årligt målvärde. För majoriteten av de mål som inte har uppfyllts framgår förslag på åtgärder.

Verksamhetsberättelsen för helåret avslutas med ett framtidsavsnitt. I avsnittet presenteras en sammanfattning med reflektioner och analys av det gångna året. Områden som lyfts redogör framtidsutsikter för elva områden - digital utveckling (inklusive AI), samverkan, infrastruktur, samhällsliga kriser, demografi och social hållbarhet, ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och investeringar, organisation, kompetensförsörjning och personal.

Kollektivtrafiknämnden redovisar ett ekonomiskt resultat om -13,1 mnkr för helåret 2024. Målet om god ekonomisk hushållning nås därmed inte. Läs mer under avsnitt 2.3.

Långsiktig inriktning

Till målområdet hållbar utveckling i hela länet har regionfullmäktige beslutat om ett antal mål och mått för året. En av länets långsiktiga inriktningar som framgår av regionplanen för 2024–2026 avser att den allmänna kollektivtrafikens självfinansieringsgrad ska uppgå till 50 procent. Målvärdet för 2024 var 50 procent och det långsiktiga målvärdet är också 50 procent. Föregående år låg målvärdet på 45%. Detta mål återfinns i målområdet god ekonomisk hushållning.

Av nämndens verksamhetsberättelse för helåret 2024 framgår att självfinansieringsgraden i kollektivtrafiken uppgick till 50,4 procent. Utfallet för den allmänna kollektivtrafikens självfinansieringsgrad är därför i nivå med målvärdet. Vidare anges det att modellen för beräkning av självfinansieringsgraden kommer att ändras från och med 2025 så att den bättre beskriver kollektivtrafikens finansiering.

Bedömning

Det är vår bedömning att kollektivtrafiknämnden har tolkat mål och uppdrag samt brutit ner dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten. Bedömningens görs mot bakgrund att det finns mål med tillhörande mått och målvärden samt aktiviteter som syftar till att bidra till ökad måluppfyllelse. Nämnden har i enlighet med direktiv från regionfullmäktige tagit fram en verksamhetsplan och verksamhetsberättelser.

Vidare görs bedömningen att kollektivtrafiknämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut. Nämnden har följt upp målvärden och aktiviteter för sina mål i samband med verksamhetsberättelse för tertial 1 och 2 samt för helåret.

Därtill görs bedömningen att kollektivtrafiknämnden har beslutat om åtgärder vid avvikelser avseende måluppfyllelsen. I verksamhetsberättelsen för helåret framgår förslag på åtgärder för majoriteten av de målvärden som inte uppfylldes.

Slutligen görs bedömningen att nämnden delvis har säkerställt att verksamhetsresultatet är förenligt med regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer. Bedömningens görs mot bakgrund

av att resultatet visar att målet om god ekonomisk hushållning inte nåddes samt att enbart 4 av 18 målvärden uppfylldes.

2.3. Ekonomistyrning och ekonomisk uppföljning

Prognosen för kollektivtrafiknämnden har under året visat på ett underskott men underskottet har successivt minskat från -59,9 mnkr i februari till -42,0 mnkr i oktober och till -13,1 mnkr för helåret. Detta indikerar en förbättring i den ekonomiska utvecklingen, även om budgeten fortfarande visar ett negativt resultat.

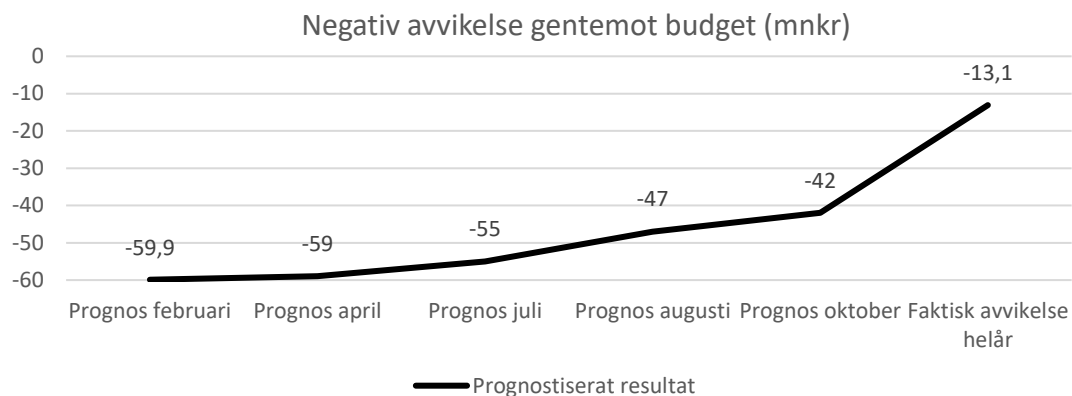
Förbättringen jämfört med helårsprognosen beror främst på Europeiska kommissionens beslut att godkänna Sveriges skattebefrielse för biogas, vilket innebär att Kalmar länstrafiks resultat har förbättrats med 16,8 mnkr för biogasskatt 2024. Resultatet för tågtrafiken visar på en förbättring som bland annat beror på lägre kostnader i tågsamarbeten. Även intäkterna har förbättrats, vilket förklaras av ökade intäkter för viten och vidarefaktureringskostnader.

Av tabellen nedan framgår de sammanträden kollektivtrafiknämnden tagit del av uppföljning avseende ekonomin.

Datum	Handling	Prognos kollektivtrafiknämnden (mnkr)
2024-04-11	Periodrapport februari 2024	-59,9
2024-04	Delårsrapport ⁴ april 2024	-59,0
2024-05-23	Verksamhetsberättelse 2024-04	-59,0
2024-08-22	Periodrapport juli 2024	-55,0
2024-08	Delårsrapport augusti 2024	-47,0
2024-10-03	Verksamhetsberättelse 2024-08	-47,0
2024-11-21	Periodrapport oktober 2024	-42,0
2025-02-26	Verksamhetsberättelse 2024	-13,1

Se diagram nedan för prognostiserade avvikelser mot budget under 2024.

⁴ Delårsrapporterna avser uppföljning av regionens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat som helhet, till skillnad från verksamhetsberättelserna som avser regionstyrelsens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat.

Enligt nämndens delegationsordning har presidiet delegation att godkänna samt överlämna verksamhetsberättelser och ekonomiska rapporter till regionstyrelsen, i de fall nämnden inte hinner behandla dem. Under 2024 har hela nämnden i samtliga fall beslutat om verksamhetsberättelser och ekonomiska rapporter. Tidigare år har presidiet i stor utsträckning beslutat om dem på grund av att sammanträdena inte har legat så att hela nämnden har hunnit behandla ärendena men detta ändrades inför 2024.

I verksamhetsberättelsen för helåret anges att nämndens fortsatta ekonomiska läge kräver kortsiktiga och långsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans. På sammanträdet i april 2024 togs beslut om att kollektivtrafiknämnden ger trafikdirektören i uppdrag att fortsätta arbetet och intensifiera detsamma med att vidta åtgärder för god ekonomisk hushållning och uppmanar till återhållsamhet vad gäller kostnader i all verksamhet. I sammanträdet i augusti och i oktober noterar nämnden information om redovisning av aktuella åtgärder för att nå en budget i balans. Ett flertal åtgärder har enligt protokoll genomförts och fortsätter att genomföras under resterande 2024. Effektiviseringarna innebär bland annat att justeringar görs i linjetrafik, översyn av regelverk för särskilda persontransporter som innefattar sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst och vidare långsiktiga åtgärder för närtrafiken, utveckling av försäljningsstrategin och prissättning av biljetter med mera.

Bedömning

Det är vår bedömning att kollektivtrafiknämnden har en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat. Bedömningen grundar sig på att uppföljning av ekonomin har skett i enlighet med tidplan och rapporterna har anmälts till regionstyrelsen. Vi har tidigare påpekat vikten av att nämnden planerar sin ärendehantering så att nämnden i möjligaste mån kan hantera godkännanden av verksamhetsberättelser och periodrapporter i nämnden, då detta tidigare i stor utsträckning har hanterats av presidiet. För 2024 ser vi positivt på att nämnden i samtliga fall har planerat sin ärendehantering så att det är nämnden, och inte presidiet, som har fattat beslut om dessa rapporter.

Därtill gör vi bedömningen att kollektivtrafiknämnden inte har kunnat genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser då nämnden redovisar ett negativt ekonomiskt resultat för året 2024. Vi ser det som positivt att beslut har tagits om fortsatt arbete om effektiviserings-

och besparingsmöjligheter men detta arbete behöver fortsätta och utökas då nämnden även tidigare år har visat på ekonomiskt underskott.

2.4. Intern kontroll och riskanalys

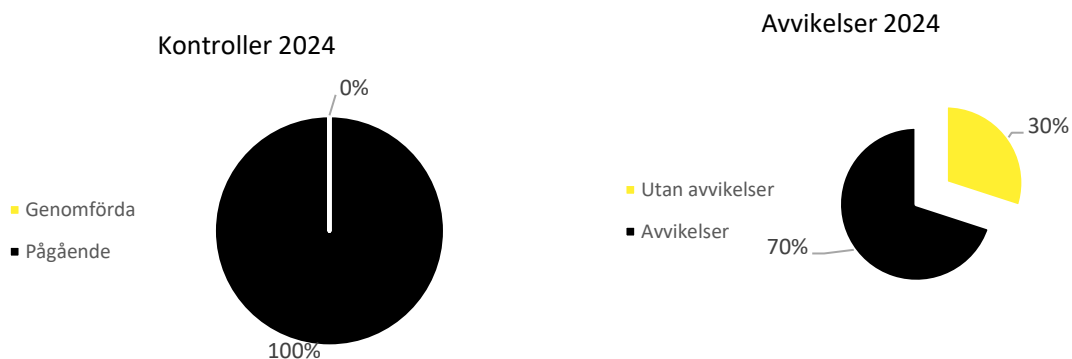
Uppföljning av intern kontroll

Kollektivtrafiknämndens interna kontrollplan för 2024 beslutades av nämnden i november 2023. Nämnden deltar inte i arbetet med att identifiera och prioritera risker, men intervjuade menar att nämnden har möjlighet att besluta om att ta bort eller lägga till risker om så önskas.

Nämndens internkontrollplan för 2024 innehåller åtta risker, varav sex är regiongemensamma och två är nämndspecifika. De nämndspecifika risker som har identifierats avser risk att intäkter kan utebli eller hanteras felaktigt och risk att ersättning till trafikföretag, för utförd trafik, är felaktig. Totalt framgår tio kontroller avseende bland annat granskningar av konton, processkartläggning, framtagande av rutiner, stickprov och olika typer av uppföljningar.

Enligt direktiv från regionfullmäktige ska uppföljningen av internkontrollplan dokumenteras i verksamhetsberättelsen för tertiäl 2 samt för helåret. Verksamhetsberättelse för tertiäl 2 godkändes av nämnden i oktober 2024 och innehöll en uppföljning av den interna kontrollen.

I uppföljning av intern kontroll i verksamhetsberättelse för helåret framgår att 10 kontroller (100 procent) har genomförts varpå det förekom avvikelser i 7 kontroller (70 procent). Alla 10 kontroller står kvar som pågående. För samtliga kontroller med avvikelser finns det förslag på åtgärder beskrivna i verksamhetsberättelsen.

Bedömning

Det är vår bedömning att kollektivtrafiknämnden har gjort en egen riskanalys samt upprättat en internkontrollplan vilken syftar till att hantera prioriterade risker. Bedömningen grundar sig på att nämnden har tagit fram en internkontrollplan för 2024 och en riskanalys har genomförts i samband med framtagandet. Nämnden kan med fördel utveckla sitt riskarbete genom att ta del av en bruttorisklista som redogör för ett bredare spektrum av de risker som

finns i nämndens uppdrag och ansvar. På så sätt ökar nämnden sin riskmedvetenhet och kan ur bruttorisklistan göra ett urval av risker som bör ingå i den interna kontrollplanen.

Vidare görs bedömningen att kollektivtrafiknämnden har ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi. Internkontrollplanen för 2024 inkluderar risker avseende såväl verksamhet som ekonomi. Vi kan konstatera att nämnden har beslutat om åtgärder för de kontroller som visade på avvikelser. Därtill framgår det av protokollgranskningen att kollektivtrafiknämnden har tagit del av uppföljning av intern kontroll enligt beslutad tidplan.

2.5. Beslutsunderlag och protokoll

Kallelsen till nämndens sammanträde redogör för kommande sammanträdes föredragningslista, enligt nedan.

- ▶ Sammanträdet öppnande
- ▶ Informationsärenden
- ▶ Beslutsärenden till nämnden
- ▶ Beslutsärenden till regionstyrelsens arbetsutskott
- ▶ Beslutsärenden till regionstyrelsen
- ▶ Beslutsärenden till regionfullmäktige
- ▶ Delegationsbeslut
- ▶ Anmälningensärenden

Ärendena i kallelsen innehåller förslag till beslut och handlingar eller beslutsunderlag till sammanträdet finns publicerade på regionens webbplats. Eventuella yrkanden och protokollsanteckningar finns även tillgängliga på webbplatsen.

Det framgår av protokollen vilka beslutsunderlag som ligger till grund för respektive ärende. Vid informationsärenden framgår det en beskrivning om vad ärendet har avsett och vem som har föredragit informationen.

Bedömning

Det är vår bedömning att kollektivtrafiknämnden har tydliga beslutsunderlag och protokoll. Bedömningen grundar sig på att styrelsens protokoll är tydliga och har självständiga beslutsmeningar. För beslutsärenden framgår eventuella handlingar som har utgjort underlag för besluten vilket underlättar möjligheten att följa ärendegången.

Därtill ser vi det som positivt att kallelsen innehåller förslag till beslut för ärendena. Kallelsens struktur ger en tydlig överblick över vad nämnden ska behandla på sitt kommande sammanträde.

2.6. Tidigare rekommendationer

I detta avsnitt redovisas kollektivtrafiknämndens hantering av tidigare rekommendationer från basgranskningar åren 2020, 2021, 2022 och 2023 vilka i 2023 års basgranskning inte

bedömdes som hanterade eller som delvis bedömdes som hanterade. För respektive rekommendation görs en bedömning avseende i vilken utsträckning nämnden under 2024 har vidtagit åtgärder. Bedömningen redovisas i tabell nedan och görs utifrån en tregradig skala. Av tabellen nedan framgår att 1 av 1 tidigare rekommendationer bedöms vara delvis hanterad.

Åtgärder har vidtagits i enlighet med rekommendation	■
Åtgärder har vidtagits till viss del	■
Det har ej vidtagits några åtgärder	■

Rekommendation	Svar 2024
Fortsätta arbetet med ekonomiska åtgärder i syfte att nå ekonomi i balans. 2023	Bedöms vara delvis hanterad 2024. Det är positivt att nämndens underskott har minskat under året, från en prognos om -49 mnkr för helåret i februari till ett faktiskt utfall om -13,1 mnkr för helåret. Nämnden har också vidtagit åtgärder för god ekonomisk hushållning men arbetet behöver fortsätta.

3. Slutsats

I nedanstående tabell framgår huruvida revisionsfrågorna bedöms vara helt, delvis eller ej uppfyllda alternativt inte går att bedöma.

Helt uppfyllt	
Delvis uppfyllt	
Ej uppfyllt	
Går inte att bedöma	

Revisionsfråga	Bedömning
Har revisionsobjektet fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter?	
Har revisionsobjektet tolkat mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?	
Har revisionsobjektet en styrning och uppföljning mot mål och beslut?	
Har revisionsobjektet en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslutar man om åtgärder vid avvikelser?	
Är revisionsobjektets verksamhetsresultat förenligt med fullmäktiges, stiftarens eller ägarens mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra relevanta föreskrifter?	
Har revisionsobjektet en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?	
Har revisionsobjektet genomfört sina uppdrag med tillgängliga resurser?	
Har revisionsobjektet gjort en egen riskanalys samt en internkontrollplan vilka syftar till att hantera prioriterade risker?	
Har revisionsobjektet ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi?	
Har revisionsobjektet tydliga beslutsunderlag och protokoll?	
Hur har revisionsobjektet hanterat tidigare och ej åtgärdade rekommendationer som har getts i samband med de senaste årens basgranskning?	Se avsnitt 2.6.

Vår sammanfattande bedömning är att kollektivtrafiknämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt samt haft en tillräcklig intern kontroll. Vidare bedömer vi att nämnden inte fullt ut har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Den senare bedömningen grundas på att nämnden inte har fullgjort sitt uppdrag genom tillgängliga resurser, vilket nämnden har mött upp genom ett fortsatt aktivt arbete med effektiviserings- och besparingsmöjligheter vilka har bidragit till ett lägre underskott än prognosticerat.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kollektivtrafiknämnden att:

- ▶ Fortsätta arbetet med ekonomiska åtgärder i syfte att nå ekonomi i balans.
- ▶ Ta del av en bruttorisklista som redogör för ett bredare spektrum av de risker som finns i nämndens uppdrag och ansvar.

Kalmar 8 april 2025

Hanna Ericsson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

EY

Sandih Wong

Verksamhetsrevisor

EY

Negin Nazari

Certifierad kommunal yrkesrevisor

EY

4. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Ordförande
- ▶ Vice ordförande
- ▶ Trafikdirektör

Analyserade dokument

Övergripande

- ▶ Arbetsordningar och reglementen för den politiska organisationen mandatperioden 2023–2026
- ▶ Delårsrapport 2024–4
- ▶ Delårsrapport 2024–8
- ▶ Årsredovisning Region Kalmar län 2024
- ▶ Bokslutsrapport Region Kalmar län 2024
- ▶ Regionplan för Region Kalmar län 2024–2026
- ▶ Riktlinje intern kontroll Region Kalmar län 2023
- ▶ Rutin för Process Intern kontroll 2023
- ▶ Politisk organisation Region Kalmar län 2023–2026
- ▶ Verksamhetsorganisation Region Kalmar län 2024
- ▶ Tidplan för regionens uppföljning av ekonomi och verksamhet 2024
- ▶ Regionens ekonomi- och verksamhetsplaneringsprocess
- ▶ Regionens uppföljnings- och bokslutsprocess
- ▶ Riktlinje för målstyrning i Region Kalmar län

Kollektivtrafiknämnden

- ▶ Delegationsordning kollektivtrafiknämnden 2019
- ▶ Trafikförsörjningsprogram för Kalmar län 2021–2029
- ▶ Trafikförsörjningsprogram för Kalmar län 2025–2033
- ▶ Trafiknämnd/Kalmar länstrafik verksamhetsplan 2024
- ▶ Trafiknämnd/Kalmar länstrafik verksamhetsberättelse 2024–4
- ▶ Trafiknämnd/Kalmar länstrafik verksamhetsberättelse 2024–8
- ▶ Trafiknämnd/Kalmar länstrafik verksamhetsberättelse 2024
- ▶ Trafiknämnd/Kalmar länstrafik Internkontrollplan 2024
- ▶ Protokoll kollektivtrafiknämnden 2023-11-09
- ▶ Protokoll kollektivtrafiknämnden 2024-01-18 – 2024-11-21
- ▶ Protokoll kollektivtrafiknämndens presidium 2024-10-25
- ▶ Protokoll kollektivtrafiknämnden 2025-01-16 – 2025-02-26

5. Revisionskriterium

Kommunallag (2017:725)

Av 6 kap. 1 § framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Därtill framgår av 6 § att nämnderna ska se till att verksamheten inom sitt ansvarsområde bedrivs i enlighet med regionfullmäktiges mål och riktlinjer samt lagar och författningar som gäller för verksamheten. Nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Regionens styrmodell

Av regionfullmäktiges regionplan för Region Kalmar län 2024–2026 framgår länets styrmodell. Regionplanen är det övergripande styrdokument som omsätter Region Kalmar läns vision, värdegrund och övergripande strategi till långsiktiga mål.

Målstyrningen sker enligt modellen *Balanserat styrkort* där mål, mått och aktiviteter processas fram inom fyra målområden: invånaren och kund, verksamhet, medarbetare och ekonomi. Övergripande mål blir styrande, tydliggjorda och kommunicerad och ska följas upp på alla nivåer organisationen. Ansvar för förankring av målstyrningsprocessen följer linjeorganisationen.

Målen ska formuleras så att de beskriver vad som ska uppnås och följs upp med mått med tillhörande målvärden för att möjliggöra uppföljning och analys av mål. Regionfullmäktiges mått anges i kortsiktiga och i långsiktiga målvärden. Baserat på regionplan upprättas verksamhetsplaner/styrkort för nämnder, förvaltningar, förvaltningsområden, basenheter och enheter.

De fem övergripande strategiska målen är:

- ▶ Nöjda invånare och samarbetspartners (Invånare och kund)
- ▶ Hållbar utveckling i hela länet (Verksamhet)
- ▶ Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet (Verksamhet)
- ▶ En av Sveriges bästa arbetsplatser (Medarbetare)
- ▶ God ekonomisk hushållning (Ekonomi)

Baserat på regionplanen upprättar förvaltningarna inom regionstyrelsen och respektive nämnd årliga verksamhetsplaner och detaljbudgetar. Regionplanen är vägledande för regionstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner. I verksamhetsplanerna bryts regionfullmäktiges övergripande mål ned i verksamhetsmål och aktiviteter som verksamheterna ska uppnå under året. Uppföljning för ett verksamhetsår ska ske enligt följande:

Region Kalmar läns uppföljning

- ▶ Två delårsrapporter
- ▶ Tre uppföljningsrapporter
- ▶ Årsredovisning

Regionstyrelsen och nämndernas uppföljning

- ▶ Tre verksamhetsberättelser⁵
- ▶ Tre ekonomiska periodrapporter

De nedbrutna målen och måtten i verksamhetsplanerna följs upp i verksamhetsberättelserna. I de årliga verksamhetsberättelserna, med undantag för patientnämnden, ingår ett framtidsavsnitt som anger behov och inriktning framåt. Regionstyrelsen och övriga nämnder, förutom patientnämnden, upprättar tre ekonomiska periodrapporter i enlighet med upprättad plan för uppföljning. Periodrapporterna och verksamhetsberättelserna ska överlämnas till nämnd eller regionstyrelsen för beslut och eventuella åtgärdande. Region Kalmar län upprättar tre uppföljningsrapporter under året som redovisas i regionstyrelsen för information och eventuella åtgärder.

Eventuella avvikelser gentemot budget och mål ska förklaras i verksamhetsberättelser, delårsrapporter och årsredovisning. Regionstyrelsens kan fatta särskilda beslut om åtgärder med anledning av redovisade avvikelser gentemot budget.

Riktlinje för målstyrning i Region Kalmar län

Upprättad av arbetsgruppen för strategisk målstyrning 2012-04-18, senast reviderad 2020-10-09. Syftet med riktlinjen är att få en tydlig ledning och styrning av verksamhet för att nå uppsatta mål samt för att regionen ska leva upp till de krav som ställs i lagar och förordningar.

Regiondirektörens ledningsgrupp har särskilt ansvar för rutinen och för att samtliga medarbetare i regionen ska följa rutinen. Regionfullmäktige fastställer regionplanen, övergripande mål och mått samt följer upp och utvärderar resultat. Regiondirektörens stab fastställer tidplan för planerings- och uppföljningsprocessen. Uppföljning av mål ska ske tertialvis i samband med verksamhetsdialoger, delårsrapporter och i samband med årsredovisning.

Intern kontroll

Riktlinje för intern kontroll för Region Kalmar län beslutad av regionfullmäktige 2020-09-23, senast reviderad 2023-03-02, gäller för perioden 2023-01-01- 2025-12-31. Riktlinjen ska

⁵ Med undantag för patientnämnden som upprättar en årlig verksamhetsberättelse.

revideras vart tredje år och följas upp årligen. Av regionplan 2023–2025 framgår att intern kontroll handlar om att säkerställa:

- ▶ En ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- ▶ Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- ▶ Att tillämpliga lagar, regler, riktlinjer och avtal med mera följs

Regionstyrelsen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom regionen samt att denna utvecklas utifrån regionens kontrollbehov. I riktlinjen fastställs ansvar och uppföljning avseende arbetet med intern kontroll. Internkontrollarbetet ska säkerställa att riktlinjer och regler inom de olika verksamhetsområdena efterlevs och följs, samt att behovet av nya riktlinjer och regler uppmärksammas. Processen för intern kontroll ska utgå från de krav som ställs och den interna kontrollen ska vara en integrerad del av verksamheten. Processen ska utföras och dokumenteras på det sätt som finns beskrivet i rutinen för process intern kontroll.

Regiondirektören har i förvaltningsorganisationen det yttersta ansvaret för den interna kontrollen. Regiondirektören ska styra och följa upp den interna kontrollen och varje förvaltningschef ska inom sin förvaltning ansvara för att uppföljning och utvärdering av kontroller och åtgärder sker. Rapportering till nämnd ska ske i samband med uppföljningen vid delår i augusti och vid helår. Regionstyrelsen och nämnderna ska i samband med uppföljning vid behov göra en bedömning av om den interna kontrollen är tillräcklig. Regionstyrelsen ska även med utgångspunkt från regiondirektörens rapportering utvärdera regionens samlade system för intern kontroll. I bedömningen ingår att bedöma ändamålsenligheten av processen för intern kontroll samt hur tillämpningen har fungerat och vid behov föreslå förbättringsåtgärder.

Förvaltningschef ska ansvara för att allvarigare avvikelser mot den interna kontrollen omgående rapporteras till regiondirektören, som har en rapportskyldighet till regionstyrelsen.

Regiondirektören redovisar årligen för regionstyrelsens godkännande en regionövergripande intern kontrollplan. Förvaltningschefen redovisar årligen en motsvarande intern kontrollplan inom den egna förvaltningen.

Kollektivtrafiknämndens reglemente

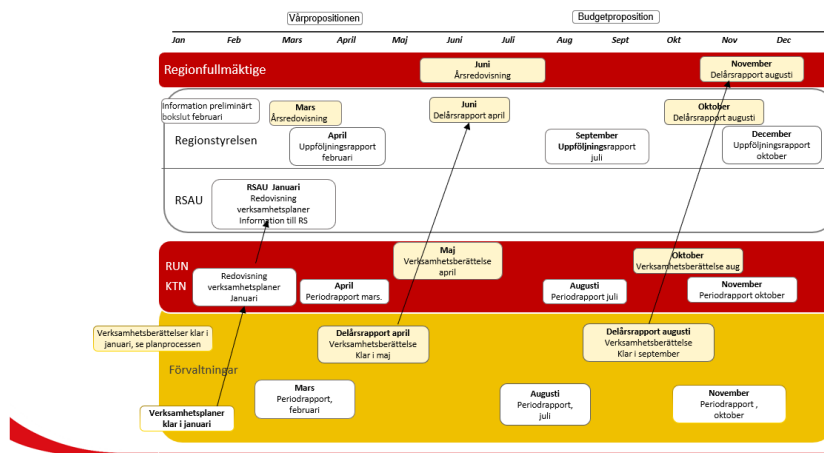
Kollektivtrafiknämndens reglemente fastställdes av regionfullmäktige den 29 september 2022 och gäller för mandatperioden 2023–2026. Kollektivtrafik-nämnden ansvarar för beredning av de strategiska frågorna som hör till kollektivtrafiken samt driften av kollektivtrafiken. Nämnden fullgör Region Kalmar läns uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet enligt lag (2010:1056) om kollektivtrafik.

I kollektivtrafiknämndens uppgifter ingår bland annat att bereda strategier och målbild för kollektivtrafiken, trafikförsörjningsprogram inför beslut i regionfullmäktige, trafikförsörjningsprogram för färdtjänst inför beslut i regionfullmäktige och bereda taxor inför beslut i regionfullmäktige. Det ingår även att beställa lokal och regional kollektivtrafik, besluta

om allmän trafikplikt, ansvara för regional kollektivtrafik enligt lagen om kollektivtrafik och bereda ärenden till regionfullmäktige.

Bilaga 1. Uppföljnings- och bokslutsprocess

Regionens uppföljnings- och bokslutsprocess

Tidplan för regionens uppföljning av ekonomi och verksamhet

	Brytdatum	Klart i RD och Stratsys	ÄB	Regional utvecklingsnämnd	Kollektivtrafiknämnd	Arbetsutskott	RS	RF
Preliminärt bokslut	2024-01-17						2024-02-01	
Verksamhetsberättelser nämnder	2024-01-17	2024-01-26		2024-02-14	2024-02-15	2024-03-12	2024-03-26	
Verksamhetsberättelser styrelsen	2024-01-17	2024-01-26				2024-03-12	2024-03-26	
Årsredovisning 2023	2023-01-17		2024-02-27			2024-03-12	2024-03-26	2024-06-05
Januari	2024-02-01							
Periodrapport februari	2024-03-01	2024-03-07		2024-03-20	2024-04-11			
Uppföljningsrapport efter februari	2024-03-01		2024-03-11			2024-03-12	2024-03-26	
Mars	2024-04-02							
Verksamhetsberättelser april nämnder	2024-05-07	2024-05-14		2024-05-22	2024-05-23	2024-05-29	2024-06-11	
Verksamhetsberättelser april styrelsen	2024-05-07	2024-05-14				2024-05-29	2024-06-11	
Delårsrapport april	2024-05-07		2024-05-16			2024-05-29	2024-06-11	
Maj	2024-06-03							
Juni	2024-07-01							
Periodrapport juli	2024-08-01	2024-08-07		2024-08-21	2024-08-22			
Uppföljningsrapport efter juli	2024-08-01		2024-08-14			2024-08-28	2024-09-11	
Verksamhetsberättelse augusti nämnder	2024-09-05	2024-09-11		2024-10-02	2024-10-03	2024-10-15	2024-10-31	
Verksamhetsberättelse augusti styrelse	2024-09-05	2024-09-11				2024-10-15	2024-10-31	
Delårsrapport augusti	2024-09-05		2024-09-24			2024-10-15	2024-10-31	2024-11-27,28
September	2024-10-01							
Periodrapport oktober	2024-11-01	2024-11-07		2024-11-20	2024-11-21			
Uppföljningsrapport efter oktober	2024-11-01		2024-11-05			2024-11-22	2024-12-11	
November	2024-12-02							

1 vardagen till brytdatum och 4 dgr vid delår
4 vardagar för klart stratsys

Datum för ekonomi i periodrapporterna avser nämnderna endast.